

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor depuse de Bivol Aliona, reprezentată de avocatul Culeac-Reul Natalia și Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bivol Aliona împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-403/24)

NR. PIGD 2-22045741-01-3ra-14052024)

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorească: Instanța de fond: G. Cazacu,
Instanța de apel : V. Negru, I. Dutca, E. Palanciuc

27 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor depuse de Bivol Aliona, reprezentată de avocatul Culeac-Reul Natalia și Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 1 aprilie 2021, Bivol Aliona a depus acțiune în instanța de judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei nr. 91/2021/59457 privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă acordată, anularea deciziei nr. B-564/22 din 25 martie 2022, obligarea emiterii unei decizii privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat Aliona Bivol, începând cu 8 decembrie 2021, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 300 284,68 lei, reflectat în certificatul nr. 79 din 15 decembrie 2021, pentru munca depusă prin cumul, 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a facultății drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan cel Mare”, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și efectuarea plăților, începând cu 08 decembrie 2021, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii, repararea prejudiciului în mărime de 50 000,00 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivare, a indicat că prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 108ef. din 03 decembrie 2021, s-a încetat raportul de serviciu în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Alionei Bivol, conform art. 38 alin. (1) lit. a) și c) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și totodată s-a acceptat demisia conform art. 85 alin. (1) Codul Muncii (504 comisarul șef Aliona Bivol), conf. univ pe 0,5 salariu prin cumul, din contul funcției de prof. univ, fiind reziliat contractul individual de muncă în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în legătură cu pensionarea din inițiativă proprie.

3. La 15 decembrie 2021, a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru stabilirea și calcularea pensiei. Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 91/2021/59457 din 5 ianuarie 2022, i-a fost stabilită pensia în mărime de 9 950,93 lei, începând cu 08 decembrie 2021.

4. Reclamanta a menționat că la emiterea deciziei de stabilire a pensiei, organul cu competențe în domeniul asigurărilor sociale nu a luat în

considerație/calcul sumele bănești obținute de Aliona Bivol pe perioada cumulării funcției, prin includerea în calculul pensiei a plăților stabilite pentru munca depusă prin cumul, 0,5 salariu din contul funcției e profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a facultății Drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan cel Mare”, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 300 284,68 lei, reflectat în certificatul nr. 79 din 15 decembrie 2021.

5. În asemenea circumstanțe, consideră că, decizia de stabilire a pensiei este ilegală, iar determinarea cuantumului pensiei a fost bazată pe o apreciere subiectivă și unilaterală, lipsită de suport juridic, fiindu-i micșorat ilegal cuantumul pensiei stabilite, în baza soldei bănești precedente eliberării din serviciu, emis de către instituția de forță.

6. Nefiind de acord cu decizia de stabilire a pensiei, la 18 martie 2022, a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă, însă, prin răspunsul nr. B564/22 din 25 martie 2022, cererea prealabilă a fost respinsă.

7. Astfel, conform Hotărârii Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018, cu modificările și completările ulterioare, îndeplinind condițiile Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012, polițiștilor li se oferă dreptul de a desfășura activități didactice sau științifice remunerate.

8. Prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 80ef. din 3 septembrie 2021, a fost numită în funcția cu statut de funcționar civil de conferențiar universitar, pentru munca depusă prin cumul 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a facultății drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan cel Mare”, pentru anul 2021-2022, începând cu 01 septembrie 2021 până la 31 august 2022, inclusiv.

9. Reclamanta a notat că, în susținerea acțiunii prevederile art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 și practica judiciară prin care s-a stabilit că plățile efectuate în legătură cu deținerea prin cumul a funcției de lector universitar (0,5 salariu), reprezintă plăți permanente și care nu pot fi identificate drept achitări ocazionale sau sporadice, plăți compensatorii sau indemnizații unice și urmează a fi luate în considerație la calcularea și stabilirea pensiei.

10. A conchis că, la stabilirea mărimii pensiei, nu au fost luate în calcul sumele bănești primite de Aliona Bivol pe perioada cumulării funcției de profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a facultății de drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan cel Mare” (0,5 salariu), însă, cuantumul pensiei urma a fi calculat în proporție de 50 % din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii.

11. Reclamanta a susținut că, a achitat contribuții de asigurări sociale de stat din toată suma primită în ultimele 12 luni precedente lunii concedierii.

12. În aceste condiții, solicită anularea deciziei nr. 91/2021/59457 privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă acordată, anularea deciziei nr. B-564/22 din 25 martie 2022, obligarea emiterii unei decizii privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat Aliona Bivol, începând cu 8 decembrie 2021, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 300 284,68 lei, reflectat în certificatul nr. 79 din 15 decembrie 2021, pentru munca depusă prin cumul, 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a facultății drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan cel Mare”, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și efectuarea plăților, începând cu 08 decembrie 2021, din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii, repararea prejudiciului în mărime de 50 000,00 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

13. Prin hotărârea din 4 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Aliona Bivol a fost admisă parțial.

14. S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 91/2021/59457 din 05 ianuarie 2022.

15. S-a anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-564/22 din 25 martie 2022 la cererea prealabilă.

16. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite act administrativ favorabil cu privire la stabilirea și recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința reclamantei Aliona Bivol prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat reclamanta Aliona Bivol începând cu data de 08 decembrie 2021 din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 300 284,68 lei conform certificatului nr. 79 din 15 decembrie 2021, pentru munca depusă prin cumul 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a Facultății de drept, ordine publică și securitate a Academiei „Ștefan cel Mare”.

17. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Alionei Bivol cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000,00 lei. În rest, pretențiile reclamantei Aliona Bivol au fost respinse.

18. La 7 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, iar la 22 septembrie 2022, a depus apelul motivat împotriva hotărârii din 0 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral acțiunea înaintată de Aliona Bivol.

19. La 8 iulie 2022, Aliona Bivol a declarat apel nemotivat, iar la 22 septembrie 2022, cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 4 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică și reparării prejudiciului moral, cu emiterea unei noi decizii în această parte

prin care să fie admise integral pretențiile de compensare a cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

20. Prin decizia din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 4 iulie 2022, în partea obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale, să emită actul administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea și recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința Aliona Bivol, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat Aliona Bivol, începând cu data de 08.12.2021 din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii din suma totală de 300 284,68 lei conform certificatului nr. 79 din 15.12.2021, pentru munca depusă prin cumul, 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei Științe Manageriale, Socio-Umane și Comunicare Profesională a Facultății de Drept, Ordine Publică și Securitate Civilă a Academiei ”Ștefan cel Mare”, și în această parte s-a emis o nouă decizie prin care s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil cu privire la stabilirea și recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința Aliona Bivol, prin includerea în calculul pensiei a plăților de care a beneficiat Aliona Bivol, începând cu data de 08.12.2021 din salariul primit pentru 12 luni precedente concedierii conform certificatului nr. 79 din 15.12.2021, fără plățile privind acordarea premiului, pentru munca depusă prin cumul, 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei Științe Manageriale, Socio-Umane și Comunicare Profesională a Facultății de Drept, Ordine Publică și Securitate Civilă a Academiei ”Ștefan cel Mare”.

21. În rest hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 4 iulie 2022, s-a menținut.

22. S-a admis parțial pretenția formulată de Aliona Bivol, privind restituirea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în mărime de 3 000 lei.

23. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul apelantei Aliona Bivol, cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel mărime de 1 000 (una mie) lei, în rest s-a respins.

24. În motivarea soluției sale instanța de apel a reținut că, instanța de fond just a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru nr. 91/2021/59547 din 05 ianuarie 2022, or, la stabilirea și recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în privința Alionei Bivol, nu au fost luate în calcul salariul deplin primit de reclamantă.

25. Instanța de apel a constatat că, prin înscrisurile cauzei se confirmă în mod cert că în ultimele 12 luni precedente depunerii cererii de stabilire și achitare a pensiei, reclamanta a avut un salariu total de 300 284,68 lei, după cum urmează: decembrie 2020 – 26 220,94 lei, dintre care 4 747,44 lei în calitate de premiu; ianuarie 2021 – 22 082,00 lei; februarie 2021 – 22 082,00 lei; martie 2021 -22 082,00 lei; aprilie 2021 -22 082,00 lei; mai 2021 -22 082,00 lei; iunie 2021 -22 082,00 lei; iulie 2021 -22 082,00 lei; august 2021

-22 082,00 lei; septembrie 2021 -22 082,00 lei; octombrie 2021 -53 243,74 lei, dintre care 34 474,04 lei în calitate de concediu de odihnă; noiembrie 2021 -22 082,00 lei.

26. Curtea de Apel a reiterat că, la stabilirea și calcularea pensiei Alionei Bivol, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru urma să i-a în considerație toate veniturile realizate de reclamantă în perioada decembrie 2020 – noiembrie 2021, cu excepția sumei de 4 747,44 lei, achitată cu titlu de premiu în luna decembrie 2020, așa cum, salariul de care a beneficiat Aliona Bivol pentru 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei științe manageriale, socio-umane și comunicare profesională a facultății drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan cel Mare”, reprezintă plăți periodice, care urmează a fi luate în calcul la stabilirea pensiei.

27. Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, Completul a reținut că, instanța de fond just a respins-o ca neîntemeiată, fiind lipsită de suport probant. Prevederile art. 2036 alin. (1), 2037 Codul Civil, speței nu sunt aplicabile, notând că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură, ceea ce la caz nu s-a constatat. Or, însăși anularea actului administrativ contestat reprezintă în sine o satisfacție echitabilă pentru prejudicial moral cauzat Alionei Bivol.

28. La 31 ianuarie 2024, Bivol Aliona, reprezentată de avocatul Culeac-Reul Natalia, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, și pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

29. În motivarea recursului a susținut că, soluția instanței de apel în partea respingerii acțiunii este neîntemeiată.

30. Conform prevederilor art.36 pct.(6,7) ale Legii nr.288 din 16.12.2016, Codul muncii, art.267, art.23 și art. 24 al Legii nr.270 din 23.11.2018 permite cumularea de funcții și salarizarea activității prestate.

31. Dreptul la stabilirea pensiei este garantat de legislația națională, de art.47 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, cât și de art.1 din Protocolul adițional nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

32. Recurenta consideră aplicabil speței art. art. 53 Constituția Republicii Moldova, și dispozițiile art. 2006 Cod civil, care preved că prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică.

33. La fel, recurenta consideră că, încasarea doar a sumei de 1000 lei este, neproportională activității desfășurate.

34. Solicitarea privind compensarea cheltuielilor de judecată pornește de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil și are caracter de sancțiune procesuală, iar fundament, răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul, astfel prin obligarea la plata cheltuielilor, trebuie să se realizeze acoperirea integral a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul, în conformitate cu norma procedural ce reglementează compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

35. Sumele solicitate cu titlu de servicii juridice sunt reale, rezonabile și au fost necesare acordării asistenței juridice calificate. Asistența juridică achitată de către client se dovedește prin bonul de plată anexat la dosar.

36. La 12 martie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 13 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea a deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond, și pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii depuse de Bivol Aliona.

37. În motivarea recursului a susținut că, soluția instanței de apel este neîntemeiată. În urma examinării actelor justificative înaintate organul de asigurări sociale a stabilit pensia pentru vechime în muncă, începând cu 8 decembrie 2021, în proporție de 50%, din suma soldei confirmate de 25 ani 2 luni.

38. În calculul pensiei au fost incluse toate perioadele confirmate prin certificatul privind calculul vechimi în muncă și venitul asigurat cu caracter permanent.

39. Recurentul a susținut că, la dosarul de pensionare a fost prezentat certificatul privind solda bănească cu nr.79 din 15 decembrie 2021 eliberat de Academia „Ștefan cel Mare” din Cadrul Ministerul Afacerilor Interne, în care neîntemeiat, contrar prevederilor art.44 al Legii nr. 1544/1993 și pct. 1-2 al Hotărârii au fost incluse plăți cu caracter temporar, înlocuirea funcției temporar vacante (cumul 0,5 salariu) și premiul anual. Sumele date nu se iau în calculul pensiei, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent.

40. A specificat că, instanța de apel contrar prevederilor legale și fără o argumentare probată, obligă organul de asigurări sociale de a stabili și recalcula pensia pentru vechime în muncă cu includerea în calculul pensiei a plății pentru munca depusă prin cumul, 0,5 salariu din contul funcției de profesor universitar al Catedrei Științe Manageriale, Socio-umane și Comunicare Profesională a facultății drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei „Ștefan Cel Mare”.

41. În partea încasării cheltuielilor de judecată recurentul a notat că, nu s-a demonstrat aportul real al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru acordarea asistenței juridice, faptul în ce măsură munca avocatului, în cauza respectivă, i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, natura și durata relației dintre avocat și client, etc.

42. Cuantumul cheltuielilor de asistență juridică invocat de către avocat este exagerat.

43. Recurentul consideră decizia instanței de apel ca fiind nemotivată drept rezultat al neelucidării tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor relevante speței.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

44. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

37. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

38. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

39. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Referitor la termenul de depunere a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurenților la 7 martie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.208).

41. Cererile de recurs au fost depuse la 31 ianuarie 2024 și respectiv 12 martie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursurile sunt depuse cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

42. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

43. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

44. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

45. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în cererile de recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile depuse de Bivol Aliona, reprezentată de avocatul Culeac-Reul Natalia și Casa Națională de Asigurări Sociale, conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată și referință, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la

judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

48. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

49. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

51. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

52. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire

la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

53. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de Bivol Aliona, reprezentată de avocatul Culeac-Reul Natalia și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc